

Силабус курсу Методологія наукових досліджень

Ступінь вищої освіти – магістр
Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітньо-професійна програма: «Фінансовий менеджмент»

Рік навчання: I

Семестр: I

Кількість кредитів: 5. Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПП

д.е.н., доц. Горин Володимир Петрович

Контактна
інформація

v.horyn@wunu.edu.ua +38-097-942-07-13

Опис дисципліни

Невід’ємною складовою освітнього процесу в закладах вищої освіти є наукова робота студентів. Необхідність проведення наукових досліджень при підготовці фахівців зі спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» зумовлена тим, що в умовах проведення системних реформ у фінансовій сфері зростає затребуваність фахівців, які мають не тільки глибоку професійну підготовку, але володіють самостійним економічним мисленням, необхідним обсягом знань у царині наукових досліджень, зокрема вмінням за допомогою сучасних наукових методів знаходити найбільш раціональні та обґрунтовані управлінські рішення у складному інформаційному середовищі.

Курс «Методологія наукових досліджень» спрямований на формування у студентів системи знань щодо теоретичних основ і практичних підходів до організації та проведення наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, здобуття навиків критично осмислювати наукову інформацію, застосувати сучасні методи наукового дослідження, генерувати нові наукові ідеї, знаходити власні підходи до вирішення досліджуваних проблем, оформляти та апробувати результати наукових досліджень відповідно до визначених вимог. Вивчення цієї дисципліни сприятиме розвитку у майбутніх фахівців зі сфери фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку раціонального творчого мислення, здобуттю ними компетентностей щодо оптимальної організації наукової творчості в умовах практичної діяльності.

Структура курсу

Години (лек./сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4/2	Наука як сфера суспільної діяльності. Основи фінансової науки в Україні.	Знання про сутність, складові та принципи науки, закономірності її розвитку; розуміння ролі фінансової науки у сучасному суспільстві; володіння інформацією про організацію наукової діяльності в Україні, систему наукових ступенів та вчених звань, наукометричні бази даних наукових досліджень	тести, питання, практичні завдання
4/2	Методологія наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку	Знання на рівні новітніх досягнень основних концепцій і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; розуміння змісту емпіричного і теоретичного пізнання	тести, питання, практичні завдання
2/1	Система методів наукових досліджень у фінансовій науці	Знання про загально- та конкретно наукові методи наукового дослідження у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; навички адаптації та модифікації методологічних підходів та наукових методів до конкретних ситуацій професійної діяльності; вміння визначити об'єкт та предмет наукового дослідження	тести, питання, практичні завдання
4/2	Інформаційне забезпечення наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку	Знання про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень, джерела інформації та способи її використання; навички пошуку, обробки, аналізу та інтерпретації наукової інформації, її використання для проведення наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку	тести, питання, практичні завдання
6/2	Організація науково-дослідницької діяльності у сфері фінансів, банківської	Знання про види наукових досліджень, специфіки та етапів підготовки випускної кваліфікаційної роботи; володіння методикою	тести, питання, практичні завдання

	справи, страхування та фондового ринку	опрацювання наукової, навчальної літератури, емпіричних даних; володіння типовими методами досліджень; навички щодо обґрунтування актуальності наукового дослідження, формулювання мети і завдань, можливостей досягнення поставлених цілей; навички формулювання наукової гіпотези, визначення наукової новизни, аргументації висновків та рекомендацій за результатами дослідження	
6/4	Узагальнення та оформлення результатів наукового дослідження	Знання вимог до оформлення результатів наукових досліджень, правил формування бібліографічних переліків, оформлення посилань на інформаційні джерела; розуміння особливостей наукового стилю мовлення; розуміння вимог академічної доброчесності; навички оформлення наукових досліджень, перевірки тексту на унікальність	тести, питання, практичні завдання
4/2	Апробація та публікація результатів наукового дослідження у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку	знання про основні способи апробації результатів наукових досліджень, документи щодо впровадження результатів дослідження; навички оприлюднення результатів наукового дослідження, визначення обсягу наукових праць	тести, питання, практичне завдання

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Залікові модулі, які здаються із порушенням визначених термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату. За наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) студент має право скласти заліковий модуль з отриманням оцінки в діапазоні до 100 балів.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час проведення форм проміжного контролю та екзамену заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати під час тестування.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-3) – тестування, опитування, самостійна робота	20
Модуль 2 (теми 4-7) – ректорська контрольна робота	20
КПІЗ + тренінг (теми 1-7)	20
Екзамен (теми 1-7) – питання, тести, завдання	40
Разом	100

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) за **модуль 1** визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Усне опитування (студент повинен отримати не менше однієї оцінки за відповідь на практичному занятті)	10
Тестування на практичному занятті	10
Самостійна робота	20
Усний колоквиум за темами Змістового модуля 1	60
Разом	100

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) за **модуль 2** визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Усне опитування (студент повинен отримати не менше однієї оцінки за відповідь на практичному занятті)	10
Тестування на практичному занятті	10
Самостійна робота	10
Ректорська контрольна робота за усіма темами навчального курсу	70
Разом	100

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) за **модуль 3** визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Завдання 1	40
Завдання 2	10
Завдання 3	10
Завдання 4	10
Завдання 5	10
Завдання 6	10

Активність підчас проведення тренінгу	10
Разом	100

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) за **екзамен** визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Теоретичне питання 1	30
Теоретичне питання 2	30
Тести (10 тестів)	10
Практичне завдання	30

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Самостійна робота (теми 1-7)	20
Екзамен (теми 1-7) – питання, тести, завдання	80
Разом	100

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) за **екзамен** визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Теоретичне питання 1	30
Теоретичне питання 2	30
Тести (10 тестів)	10
Практичне завдання	30

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
90-100	A (відмінно)	Відмінно	студент володіє глибокими знаннями теоретичного матеріалу, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і грамотно будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок
85-89	B (дуже добре)	Добре	студент ґрунтовно засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається

			незначних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту, при відповіді на додаткові запитання або при аналізі практичного матеріалу
75-84	C (добре)		студент добре засвоїв теоретичний матеріал, переважно володіє аспектами з першоджерел і рекомендованої літератури, аргументовано викладає його, але дає неповні відповіді на запитання; має практичні навички, висловлює свої міркування щодо основних проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу
65-74	D (задовільно)	Задовільно	студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або вказують на відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю
60-64	E (достатньо)		студент володіє поверховими знаннями теоретичного матеріалу навчальної дисципліни, слабо орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання переважно залишаються без відповіді; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє суттєві неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		студент практично не володіє навчальним матеріалом дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані. Обов'язковий повторний курс навчання по дисципліні

Інструменти, обладнання, методичне та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій	1-7
2	Навчально-методичний комплекс з дисципліни	1-7
3.	Горин В. П. Методичні вказівки для підготовки до практичних занять з навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» студентів денної форми навчання другого ступеня вищої освіти (магістр)	1-7

	спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 28 с.	
4.	Горин В. П. Методичні вказівки для виконання комплексного практичного індивідуального завдання з навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» студентів денної форми навчання другого ступеня вищої освіти (магістр) спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 16 с.	1-7
5.	Горин В. П. Тестові завдання для самоконтролю оволодіння основами навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» для студентів денної форми навчання другого ступеня вищої освіти (магістр) спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 23 с.	1-7
6.	Мультимедійний проектор Epson EB-505	1-7
7.	Проекційний екран	1-7
8.	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox)	1-7
9.	Наявність доступу до мережі Інтернет	1-7
10.	Персональні комп'ютери	1-7
11.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-7
12.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-7
13.	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-7
14.	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-7
15.	Google Forms, Google Sheets	1-7

Літературні джерела

1. Бабайлов В. К. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Харків: Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т; Бровін О. В., 2019. 148 с.
2. Бабух І. Б. Актуальність та специфіка сучасної методології наукових досліджень. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки.* 2023. № 3 (318). С. 291-294.
3. Бессонова В. Методологія і організація наукових досліджень у садово-парковому господарстві. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 264 с.
4. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. (для студ. спец. 071 Облік і оподаткування. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2022. 208 с.
5. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.
6. Вакуленко В. Л., Боярчук С. В. Ключові аспекти академічної доброчесності: запобігання плагіату. *Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія.* 2022. Вип. 13 (4). С. 26-34.
7. Горин В. П., Дем'янишин В. Г., Лободіна З. М., Дем'янишин В. В. Методологічні підходи до дослідження державних фінансових ресурсів та фінансової безпеки суб'єктів господарювання в умовах реформування управління публічними фінансами. *Світ фінансів.* 2023. № 1. С. 31-47. DOI: 10.35774/sf2023.01.031.
8. Гузар Б. С. Методи та методологія наукових досліджень у фінансовій сфері. *Економіка та держава.* 2022. № 1. С. 83-87.
9. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Харків: Право, 2023. 488 с.
10. Доценко І. О. Академічна доброчесність у системі забезпечення якості вищої освіти. *Педагогічна освіта: теорія і практика.* 2022. Вип. 32. С. 31-42.

11. Дубницький В. І., Науменко Н. Ю., Федулова С. О. *Методологія наукових досліджень в інформаційній економіці: навч. посіб. / заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Дубинського В. І.; Держ. ВНЗ «Укр. держ. хім.-технол. ун-т». Дніпро: ДВНЗ УДХТУ, 2019. 443 с.*
12. Євтушенко М., Хижняк М. *Методологія та організація наукових досліджень. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 350 с.*
13. Зарицька Н. *Методологія наукових досліджень як необхідний елемент інтелектуального економічного потенціалу сучасних науковців. Економіка та суспільство. 2023. Вип. 52. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2542/2462>*
14. Конверський А. *Основи методології та організації наукових досліджень. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 350 с.*
15. Корягін М. В., Чік М. Ю. *Основи наукових досліджень. Навч. посібник 2-ге вид., доп. і перероб. К.: Алерта, 2019. 492 с.*
16. Костін Ю. Д., Полозова Т. В., Шейко І. А., Костін Д. Ю. *Теорія і методологія наукових досліджень: навчальний посібник для студентів (магістрів) усіх форм навчання. Харків: ХНУРЕ, 2021. 152 с.*
17. Лагодієнко В., Іванченкова Л., Лагодієнко О. *Вибір методології наукового дослідження. Підприємництво та інновації. 2022. Вип. 25. С. 133-137. URL: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/25.23>*
18. Медвідь В., Данько Ю., Кобилянська І. *Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях). Суми: Університетська книга, 2020. 219 с.*
19. *Методологічне та інструментальне забезпечення наукових досліджень: навчальний посібник / В. Г. Бодров та ін. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 323 с.*
20. *Методологія наукових досліджень і написання випускних кваліфікаційних робіт: методичні вказівки для здобувачів вищої освіти першого бакалаврського і другого магістерського рівнів з банківської справи. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 114 с.*
21. Носачова Ю., Іваненко О., Радовенчик Я. *Основи наукових досліджень. К.: Кондор, 2020. 132 с.*
22. *Основи наукових досліджень: навчальний посібник / О. М. Сінчук та ін. Кременчук: ПП Щербатих О. В., 2022. 196 с.*
23. **Основні вимоги до оформлення бібліографічного опису документів. URL: <http://library.wunu.edu.ua/index.php/uk/dovidka/zrazky-bibliohrafichnykh-opysiv>**
24. Паламар С., Науменко М. *Реалізація принципів академічної доброчесності як дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти. Освітологічний дискурс. 2022. Вип. 3-4. С. 76–92.*
25. Самсонов В., Сільвестров А., Тачиніна О. *Методологія наукових досліджень та приклади її використання: навчальний посібник. К.: НУХТ, 2022. 385 с.*
26. Beerbaum Dr. D. *Applying Agile Methodology to Regulatory Compliance Projects in the Financial Industry: A Case Study Research (April 26, 2021). URL: <https://ssrn.com/abstract=3834205>*
27. Bob R. *Research Methods and Methodology in Finance and Accounting. Cengage Learning EMEA. URL: <http://eprints.glos.ac.uk/4296/>*
28. Boland L. A. *Economic Methodology: Theory and Practice. URL: <http://www.sfu.ca/~boland/methodology85.PDF>*
29. Brooks Ch., Fenton E., Schopohl L., Walker J. *Why does research in finance have so little impact? Critical Perspectives on Accounting. 2019. Vol. 58. pp. 24-52.*
30. Chevalier J. M., Buckles D. J. *Participatory Action Research. Theory and Methods for Engaged Inquiry. Edition 2nd. London: Routledge, 2019. 434 p.*

31. Consigli G. Optimization Methods in Finance. *Quantitative Finance*. 2019. Vol. 19. Issue 5. pp. 717-719.
32. Crespo R. F. The Nature and Method of Economic Sciences. Evidence, Causality, and Ends. London: Routledge, 2020. 202 p.
33. Giebe C., Hammerström L., Zwerenz D. Big Data & Analytics as a sustainable Customer Loyalty Instrument in Banking and Finance. *Financial Markets, Institutions and Risks*. 2019. Vol. 3(4). pp. 74-88
34. Gilli M., Maringer D., Schumann E. Numerical Methods and Optimization in Finance. Second edition. Oxford, UK: Academic Press, 2019.
35. Hair J. F., Page M., Brunsveld N. Essentials of Business Research Methods. 4th Edition. New York: Routledge, 2019. 520 p.
36. How to Write a Research Methodology in Four Steps. URL: <https://www.scribbr.com/dissertation/methodology/>
37. Igwenagu Ch. Fundamentals of research methodology and data collection. URL: <https://www.researchgate.net/publication/303381524>
38. Maziarz M. The Philosophy of Causality in Economics. Causal Inferences and Policy Proposals. New York: Routledge, 2020.
39. Secinaro S., Calandra D., Petricean D., Chmet F. Social Finance and Banking Research as a Driver for Sustainable Development: A Bibliometric Analysis. *Sustainability*. 2021. Vol. 13. No 330. URL: <https://doi.org/10.3390/su13010330>
40. Vuong QH., Nguyen H.T.T., Pham TH. et al. Assessing the ideological homogeneity in entrepreneurial finance research by highly cited publications. *Humanit Soc Sci Commun*. 2021. Vol. 8, No 110. URL: <https://www.nature.com/articles/s41599-021-00788-9>